

З ЧИМ СОЦІАЛІСТИ ІДУТЬ НА СЕЛО?

Яка причина неволі бідного селянства?

І в сім власне містять ся корінь лиха. Сей що працює не дістає повної заплати за свою роботу, бо ціла надвишка зарібку йде на того, хто має в своїх руках фабрику, варстат, сирівні, землю то що — іншими словами по вченому скажемо ся се так: ся нерівність між людьми має свою причину в приватній власности на средства продукції. Сі средства продукції (фабрики, машини, сирівні, земля і т. д.) є згуртовані у руках малої горстки людей званих капіталістами.

Капіталіст (аграрій є теж капіталіст) маючи в своїх руках сі средства продукції висіскує чужу працю.

Колиб не стало капіталістів, а остали би тільки средства продукції, (нищити їх булоб дуже неразумно, бо вони улегшують людську працю) то тоді відпад би і визиск чужої праці — бо зиск із витвореного добра розділив би ся по справедливості між усіх тих, що працюють. Колиб не стало великого земельного власника тоді й селянин мав би на чім працювати, та на власній землі а не на чужій.

Соціалісти — як кажу — перші відкрили в чому лежить лихо — і вони бажать се лихо змінити. Вони — згуртовані в соціалдемократичній партії — борять ся за кращу долю всего трудящого народу.

Вони борють ся, щоби на стала свобода, щоби упав визиск — вони борять ся, щоби міський робітник дістав фабрики і варстат — а селянин землю!

І тому соціалісти, несуть на село клич:

Землі і волі.

Піде робучий народ за тим кличем — виїде на шлях правди і волі і людського щастя.

6. А якийсе се шлях?

"Дорога до раю є довга і терниста" — се всі знають. І

годи її перейти з нині до завтра. Але знають теж всі і те, що тільки початок є трудний і що ся дорога, куди далі, стає чим раз ширша та вигідніша.

Але щоби дістати ся до неї треба кончею:

- 1.) мати отверті очі, дивити ся на все та вчити ся — бо тільки просвічена людина може трафити до неї.
- 2.) не треба слухати підшептів темних духів та дати себе баламутити своїм ворогам.
- 3.) треба щоби усі, які хотять на неї вийти, йшли разом, бо однимцем ніхто сюди не потрафить.

7. Що се все значить?

Усі ті три точки дуже тісно звязкуєт ся з собою та не дають ся подумати одна без другої.

Чиж треба вам говорити про значіння і потребу просвіти? Чому неграмотного називають темним? Бо йому очі на світ завязані. Темний буде бити ся в житю, як риба в саку, та не найде виходу. Та ж і соціалісти тільки через науку відкрили сю велику, радісну для усіх працюючих новину.

Просвічена людина не дасть ся звести із раз вибраної, спрavedливої дороги. Вона не послухає підшептів своїх ворогів, які боять ся щоби він йшов сею дорогою. — Бо ся дорога, де немає багатих і бідних, а де всі щасливі, з радістю працюють на людське "житє". І тому треба, щоби увесь працюючий народ пристав до соціалдемократичної партії. Щоб увесь працюючий народ з'єднав ся у своїх професійних союзах. Щоб у тих своїх власних товариствах просвічав ся. А як треба спільно виступити до борби за кращу долю, то теж виступити сміло і без страху. Громади, в якій б'є одно серце, ніхто не поборе.

(“Землі і Волі.”)

Убийство большевицької місії Червоного Хреста.

Львівський "Вперед" з 11. марта подає під повисшим наголовком слідуючу статю:

В диячницю вечером покінчив ся в Варшаві процес проти шістьох жовнів польської армії за убийство большевицької місії. Запас накінець по кількох днях розправи засуд, але не такій, як сього ми сподівали ся, не подиктований строгістю закона за порушене міжнародного права, але ріжкими посторонними мотивами. Обжалованих засуджено. На сеж вони доконали злочину, страшного злочину, з огляду на який тяжко оминуть мертві знаки кодексових параграфів і зі звичайних злочинців зробити національних героїв, над чим так розпинали ся оборонці, для чого так сердешно приготувала грунт буржуазна польська преса.

Обжаловани не відомовили ся від вини. Всі як один признали ся, що в білостоцьких лісах повбивали членів місії большевицького Червоного Хреста згодом поділили ся найденими при них грішми. Зізнавали свовібно, нічим не стісняли ся. В їхніх зізнаннях добачувала ся неначе свідомість того, що вони були тільки мертвим оручем в руках других, вище поставлених осіб, що вони були тільки виконавцями чужої волі. Тим-то тільки повинні можна ту свободу, з якою передавали подробні перед судом, не заікучи ся навіть над найменшим запитом судії. Жандарм Козляр, один з обжалованих цілком спокійно зізнав, що знав наперед про те, що має вбити членів місії, з одушевляем слів представляв спосіб як вбивав, як стріляв, як доганяв молодого "жидівчуку" Альтерова, коли вона перед ним втікала і т. д. Не інакше зізнавали проці обжа-

ловани. Слідчі судії мало мали до діла. Злочин був ясний. Радше ходило про се, щоби додати ся, о скільки приказ властний поділав на волю підчинених людей, які сповняючи злочин, були пересвідчені, що за нього не тільки не будуть відповідати але дістануть ще призиране.

Власти се удало ся. Та головний справник, який видав приказ, пор. Коа, не міг бути присутнім на розправі. На жаль, чи на щастє він погіб на польському фронті. На жаль, бо ніхто інший як лише він міг би сказати кілька шарблів в гору треба би шукати головного жерела приказу. На щастє, бо на його трупа можна було звалити всю вину. Та не в тім річ. Не ходит тут зовсім про ту чи иншу причину вчинку, ні про мотиви, які спонукали винних і невинних до сего. Поза голим фактом брутального нарушеня міжнародного права, навіть у відношеню до большевиків, нічого нам більше шукати. Він сам говорить за себе і не тяжко його зрозуміти.

Не зрозумів того тільки суд, який стільки значіння придає лагодячим обставинам в виді настрою на фронті, психічного стану обжалованих і т. д. і т. д. Не зрозуміли сего оборонці, які цілу справу поставили під прожектор суспільного та політичного моменту, в якому находила ся і находить ся польська республіка. Не зрозуміла сего накінець і суспільність, якої членів присутні в судовій салі закинули обжалованих цвітами. Ми привикли до жорстокостий. Ми освоїли ся доволі з численними випадками нарушеня міжнародного права. За час кількарічної, страшної світової війни мали ми нагоду

я час до сего привикнути. Та се ще не змогло вбити в нас пошанованя етичного права. Кождий брутальний вчинок ми завжди строго осуджуємо. І коли німецька артилерія громила реймський собор і коли підводні судна морських піратів відбирали жите спокійним мешканцям і обстрілювали санітарні кораблі по всіх морях. Сьогодня теж осуджуємо. Бо засуд за нечуване убийство членів большевицької місії, мови які залунали в судовій салі, повнів цвітів, яка впала на голови злочинців-жучеників і тих а денед голосна санкція суспільности "pro bono publico", якеж се далеке від повної справедливости. Якеж воно характеристичне по узглядненю навіть "лагодячих обставин".

ВІСТІ ЗІ СВІТА

КРОВАВІ ЗАВОРУШЕННЯ В ІТАЛІИ.

Військо стріляє до робітників. В Болонній генеральний страйк.

МІЛАН, 6. цвітня. — Робітники в Болонній проголосили генеральний страйк в наслідок вчорашнього кровавого заворушення в провинції.

Підчас демонстрації селян в Деція убито 4 мужчин і одну жінчину, трох смертельно а багатов легко ранено. Поліційний комісар перешкаждав одному бесіднику говорити; тоді оден з учасників віча кинув в нього фляшкою і розбив йому голову. Військо сейчас почало стріляти в товпу. Підчас подібного віча близько Форлі жовір убив революверним вистрілом бесідника. Учасники віча злічували убійника.

Се все може мати поважні наслідки. Екзекутивний Комітет генеральної Федерації Праці радить над акцією, яку тепер треба розпочати в цілі доведена кіньця виборкам війська.

Ленін на девятому з'їзді комуністичної партії.

МОСКВА, 29. марта. — Микола Ленін, большевицький прем'єр Росії, промовляючи тут сегодня на отворенні дев'ятого з'їзду комуністичної партії заявив, що головним завданням соціалістичного правительства після побід на всіх фронтах буде консолідація партійних інтересів і централізація діяльности поодиноких державних департаментів.

"Що ми віднесли ту чудесну побідку мимо того, що весь імперіялістичний світ був-проти нас, се треба завдячувати централізації, жертвенности і карности", — казав Ленін.

"Послідні мирові пропозиції, які одержало соціалістичне правительтво, вказують на зміну поглядів у зовнішньому світі і на бривк єдности в політиці антанті", говорив дальше Ленін і добавив: "Установице не дають ся означити з точкою поглядю науки прав".

Полковник Бек каже, що Росія має чотириміліонову армію.

ШКАГО, 6. цвітня. — Помимо сніжної метелиці і бурі, робітники в Шкаго зійшлись масово на віче, на якім промовляв полковник Боріс Ростама Бек, відомий мілітарний критик. Всі були цікаві почути від нього про червону армію в Росії, яка числить тепер 4.000.000 людей і є найбільшою мілітарною силою в цілім світі.

Бек говорив між иншим, що "через свою віршеву організацію, яку також через свою тактичну здібність — про що ми вже мали можливість переконатись — армія соціалістичної Росії є тепер найсильнішою в світі". Сю заяву привітала група оплесків. Коли на гау стіхнуло, Бек промовив: "Тепер ся армія числить 4.000.000 (чотири мільони) жовнів". По сім довгий час греміли на гау оплески і не втихали, аж доки предсідатель віча не вистикнув тричі: "Хай живе чер-

вона армія!", а публіка за ним повтаряла.

Персія готова заключити договір з соціалістичною Росією.

ЛОНДОН, 6. цвітня. — Власти в Англії не дуже заалярмовані тим, що, перське правительтво готує заключити договір з соціалістичною Росією. З початку сей майбутній договір пояснювано собі, як вступ до мілітарних операцій, якіб загрозували англійським інтересам на Близькій Сході. Та тепер більшість Англіїців думає, що сей договір меж перським і соціалістичним правительтвом був би лиш економічним, подібним до договорів большевиків з декотрим країнами Європи.

Недавню соціалістичну правительтво зробило Персії пропозицію уневажненя всіх договорів шкідливих для перських інтересів, і загаломо думають, що останні кроки перського правительтва вказують лише, що Персія готова прийняти поміч соціалістичної Росії.

Перські комуністи говорять про революцію.

МОСКВА, 29. марта. — На зборах Перської Комуністичної Партії в Москві дня 27. марта видано маніфест до перських робітників, в котрім між иншим говорить ся: "Недалекій вже час, коли червоний прапор освободження пролетаріату буде повітати на Близькій Сході".

Переслідуване робітничої преси у Франції.

ПАРИЖ. — Після парижської часописи "Іманіте", комуністи стрічають великі перешкоди в своїм стараню видавати часописі і книжки, коли ті видавництва не подобають ся властям. Роботу пресительства в сім напрямі можна бачити з того, як трактую Рапапортов, що хотів видавати журнал під назвою "Комуністичний Огляд".

Рапапорт поісє рукописи до друкаря. Кілька днів пізнійше друкар, відповів до інструкцій поліції, звернув рукописи Рапапортові. Тоді Рапапорт дав рукописи одному російському друкареви. Йому також загрозила поліція, що він буде депортований, наколи буде друкувати комуністичний журнал. Росіянин мусів послухати поліції.

Аж по кількох тижнях вдало ся Рапапортові знайти друкаря, що був настільки відважний, що згодив ся друкувати журнал.

Генеральний страйк в Фльоренції.

ЛОНДОН, 8. цвітня. — Телеграма з Риму до "Експедиції Телеграф Ко", доносить, що в Фльоренції вибух генеральний страйк.

Конференція Бритійської Соціалістичної Партії.

ЛОНДОН, 6. марта. — Тут отворено дев'яту річну конференцію Бритійської Соціалістичної Партії.

На конференції ухвалено резолюцію, в котрій висловлюють радість з приводу героїської боротьби і побід російських робітників і селян та заявляєт ся, що англійські робітники виключать на Першому Мая генеральний страйк, їби в той спосіб доказати солідарність робітників Англії з робітничою Росією.

Всеросійський козацький з'їзд.

МОСКВА, 1. марта. — 20. лютого в Москві відбув ся всеросійський козацький з'їзд. Брали участь: Війська сибірське, уральське, оренбурзьке, астраханське, донське, кубанське, семірачеське, амурське, забайкальське. Серед делегатів мають ся також і жінки.

ВІСТІ З УКРАЇНИ І ДРУГИХ КРАТВ ЄВРОПИ.

Тиф в бурштинському повіті.

Епідемія тифу в нечуванні спосіб поширюєт ся в цілому повіті. Наслідком епідемії дня 23. лютого закрито на обмежений час навіть суд. Випадки смерти дуже часті. По деяких селах доми зовсім опустіли. На поміч не можна числити, бо в Бурштині немає одного лікаря. Доходить до сього, що лікаря спроваджують з дальших міст і змушені платити за одну візиту 1.000 корон. Та не кождий може собі дозволити на такі витрати. Був справді один лікар та сего покинуто до польського війська. Досі він не вернув, хоч громада робила їй роботу в тому напрямі заходи.

Поляки перевозять Січових Стрільців з Луцька до табору в Ланцуті.

Львівський "Вперед" з 13. марта подає слідуючу новину:

Вчера в полудне переїхав через Львів транспорт Січових Стрільців з Луцька до табору в Ланцуті. Транспорт, який складаєт ся з 160 старшин і 380 стрільців, вів полковник Сушко. В Луцьку вже ніхто не залишив ся.

(Сю новинку польська прокуратура в Львові була скофіскувала, але до нас прийшло одно число "Вперед", котре виїшло ще перед конфіскацією. — Ред. "У. Р. В.")

Почтове полунечє з Росією.

"Нає Ціріхер Цайтунг" повідомляє, що тепер можна переписувати з Росією за посредництвом комісії російського Червоного Хреста в Швайцарії (Bern, Jungfraustr. 22). Листи треба посилати отвореними.

Авантюра в краківському театрі.

В міському краківському театрі ім. Словацького виставлено онди на сцені драму С. Жеромського п. н. "Понад сніг". В останній її дії є ява, в якій большевики впадають до двора польського поміщика. Між большевицьким провідником і старою шляхтянкою приходить до перемовки. Вона говорить большевикам: "Осоружна мені ваша революція, ваш пролетаріат і ваш жидівський уряд". При тих словах піднесло ся декілька оплесків, але інші відзвали ся на такі слова криком, тупали ногами і галасували. Актори відіграли штуку до кіньця, але публіка дуже хвилювала ся, а багато осіб негайно опустило саєло. ("Вперед").

Італія перед революцією.

З Риму доносить, що положення в Італії дуже критичне. Уряд видав вже ріжні зарядження на випадок заворушення. З південно-італійських полків утворено спеціальну військову гвардію, при якій поміч надіють ся здавити всі бунти. Підданих чужих держав завізвано до візду. ("Вперед").

В Югославії.

В Югославії в останніх часах наступив сильний зворіт на право. Полудневославянська соц. дем. партія відказала ся брати участь в утвореню нового кабінету. Утворено новий кабінет, що складаєт ся з поміщиків, шляхтичів і клерикалів на місце дотеперішого уряду зложеного з т. зв. "демократичного блоку", в якому були заступлені і соц. демократи. Новий уряд має перереєстри вибори, в яких, розумієт ся, буде старати ся перепхати своїх реакційних прихильників. Наші полудневославянські товариші приготували ся до важкої боротьби з надходячою реакцією.

Відкритий лист Радека до послів П. П. С.

Радек вислав відкритий лист під адресою послів П. П. С. Дашинського, Діаманда і Перлі. В листі зазначає він, що ведене війни між Польщею і соціалістичною Республікою не має ніякої цілі. Большевики вже і так признали незалежність Польщі, а що не мають супроти неї ніяких агресивних плянів, отже Польща повинна здецидувати ся як найкраще і розпочати переговори. Лист сей написав Радек ще перед 1½ місяцем, коли переїздив через Польщу.

Армія Бредова піддала ся полякам.

Коло Нової Ушці, як доносять польські часописі, перейшов 4.000 відділ армії Делікіна під командуою ген. Бредова на польський бік. За сим відділом прибув великий трен і коло 20 тисяч утікачів із Одеси. Ген. Бредов заявив охоту боротьби з польським боєм. Та польський командант розоружив сю армію. Армія Бредова, що після польських часописних мала піддатися польським військам, як доносить Українське Пресове Бюро, покинула Одесу й утікла в напрямі Румунії, де сподівають ся найти захист. Відділ Бредова має 5 до 6 тисяч людей і складаєт ся переважно з офіцирів бунтової російської армії. Стан армії розпучливий. Не має вона ні набоїв, ні зброї, ні засобів поживи.

З Варшави доносять, що Румуні не згодили ся пропустити сего відділу в Бессарабію і ген. Бредов погодив ся з Поляками на тому, що усі добровольці інтернували. Поляки у Станіславові.

Ліга Молодих Соціалістів в Швайцарії прилучуєт ся до III. Інтернаціоналу.

Як доносять французські робітничі газети з 20. лютого, Центральний Комітет Швайцарської Ліги Молодих Соціалістів, яка складаєт ся з 20 відділів і має 2.700 членів рішів прилучити ся до Комуністичного Інтернаціоналу і прийняти його програму.

До російського народу.

Під таким наголовком вислав Центральний Комітет П. П. С. відозву до польського народу.

Зі страйкового руху в Польщі

Страйк залізничників в Кракові.

("Вперед" з 13. марта.)

Розпочатий дня 10. марта страйк залізничників в Кракові триває далі. На цілій території краківської і радомської дирекції застановлений зовсім рух поїздів. Курсують тільки військові та апровізаційні поїзди. В страйку беруть участь так робітники, як і урядники.

Дня 11. марта відбули ся великі збори залізничників. Ухвалено резолюцію, що страйк буде тривати аж до часу, коли приїде спеціальна комісія від уряду, яка запевнить ім виповнене поставлених домагаєнь. Ухвалу сю переслали урядові і соймові. До втора одначе не наспіла ще відповідь з Варшави.

Страйк на краківській лінії сягає аж по Ршів. В сей спосіб комунікація з Варшавою є цілком перервана.

Дальші страйки залізничників.

З Рівна телеграфують; що в новоутвореній дирекції на лінії Водзинське страйкує також залізничний персонал.

Варшавські залізничники за страйком.

На 11. марта скликали залізничники варшавського району збори. На зборах має бути порішена справа прилучення до страйку разом з краківськими залізничниками.

Мілітаризація електрики в Варшаві.

В Варшаві вибух на днях страйк в електриці, газіві і водопровідних заведеннях. Сей страйк має радше демонстраційний характер для попередня домагаєнь страйкуючих металівців. Електричною змілітаризовано. Військові власті приказали о півночі вернути до праці та загрозили воєнним судом.

В останній хвилинці довідуємо ся, що робітники електрики повернули вже до праці.

Загальний страйк в Любліні.

В Любліні вибух загальний страйк. Одною з причин мають бути апровізаційні недомаганя.

Убийство 21 інтернованих.

Перед польським судом в Мінську відбула ся розправа проти поручника і 3 жандармів, обжалованих за убийство в липні м. р. 21 осіб інтернованих. Були се збівці вертани з Росії і большевицькі полонені, які добровільно піддали ся, — дали підозрілі в большевицькі залізничники.

Обжаловани боронили ся тим, що дістали приказ від одного поручника. Всіх обжалованих суд увільнив, одного тільки засудив на 3 місяці, вислухавши час слідчої тюрми. Командант фронту полк Сікорскі відказав ся затвердити засуд і віддав справу вищим інстанціям.

("Вперед.")

Кара смерти буде обовязувати в польському законодавстві. Карний відділ польського законодавчої комісії ухвалив 6-оюмою голосами проти 5-оюмою введе в польське законодавство кари смерти.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

"УКРАЇНСЬКІ ЩОДЕННІ ВІСТІ"

ОДИНОКА ЩОДЕННА ЧАСОПИСЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІГРАНТІВ В АМЕРИЦІ. Ся часопись має своїх кореспондентів в Європі як також в ріжних центрах української еміграції в Америці.

ПЕРЕДПЛАТА ВІНОСИТЬ:

На рік	\$9.00
На пів року	\$4.50
На три місяці	\$2.50

Передплату шліть, або по оказове число пишть на адресу:

Ukraini Shchodenni Visty

502 EAST 114th STR. — NEW YORK, N. Y.